

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur Virgo sanctissima purificationis legem seruauerit. Sectio VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Cur Virgo sanctissima purificationis legem seruauerit.

SECTIO VI.

O Stendimus in superioribus ex vnanimi Patrum consensu, & communi interpretum sententia sacerrimam Virginem fuisse in lege purificationis exceptam, nec ad illam seruandam ex vi legis obligatam fuisse: nunc illud explicandum superest, quænam virginem causa permouerit, vt legem illam, qua non tenebatur, impleteret, idque Deus, cuius consilio illa omnia gerebantur, ita fieri à

Eximia Virg.
perfectio
Triplex modus
seruandi
legem.

Virgine voluerit. Prima igitur ratio ducitur ab eximia perfectione, & sanctitate Virginis, quæ non contenta eorum obseruatione, ad quæ sub præcepto obligabatur, illa etiam, à quibus erat immunis, & libera, cumulatissimè implebat: pro cuius maiori cognitione sciendū triplicem modum spectari posse seruandi legem.

I. Primus est, cum lex quoad illa præcisè, quæ præcipit, obseruatur: quæ quidem præcepti obseruatio quoad id, quod omnino præcipitur, diligens, & exacta esse debet, quemadmodū docet Regius vates Psalm. 118. *Tu mandasti mandata tua custodiri nimis*: vbi pro nimis est Hebraicè, *וְרַב* quæ vox significat nimis, valdè, vehementer, veluti Genes. 1. *Vidit Deus cuncta que fecerat, & erant valde bona*: & Genes. 15. *Noli timere Abraham, ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis*: & cap. 17. *Multiplicabo te vehementer nimis*. Quare significatur mandata Dei exactissimè implenda esse quoad id, quod præcisè præcipiunt. Quod enim non sit sermo de operibus supererogationis, quæ quis in legis obseruatione nonnunquam agit, manifestum est ex verbo illo, *mandasti*: neque enim eiusmodi opera sub præceptum cadunt: sed integrum est cuique ea vel agere, vel omittere. Cum igitur dicatur: *Tu mandasti mandata tua custodiri nimis*: palam est sermonem esse de implendis mandatis quoad ea quæ sub eorum obligationem cadunt: verum quoniam ea obseruatio exacta esse debet, nec aliquid, quod præcepto comprehenditur, prætermittendum: idcirco dicitur Deus præcipere mandata sua custodiri *nimis*, id est, exactè, & perfectè. Ita cum locū exponit D. August. simulque aduertit particulam *nimis*, non vitium, sed exactam obseruationem significare: *Quid est*, inquit, *Tu præcepisti mandata tua custodiri nimis*? vtrum nimis præcepisti, an nimis custodiri: quodlibet horum intelligamus contra illam memorabilem, nobilemque sententiam dictum: videtur: Ne quid nimis. Si enim hoc verū est, vt ne quid nimis fiat, quomodo verū est, quod hic dicitur: *Tu mandasti mandata tua custodiri nimis*? quādo Deus aliquid vel nimis præciperet, vel custodiri nimis vellet, si omne nimium reprehensione dignū esset. Verum aliquādo Latina lingua hoc verbo sic abutitur: vt nimis pro eo, quod est valdè, & postrem inueniamus in sacris literis, & ponamus in sermonibus nostris: quanquam hoc loco non sit Græcè *ἀγρως*, id est, nimis, sed *σφόδρα*, id est, valdè. Hæc Aug.

Psal. 118. 4.
Gen. 1. 31.
Et 15. 1.
Et 17. 2.
Mandata Dei
exactissime
seruanda.
Supereroga-
tionis opera
non cadunt
sub præceptū

D. August.

II. Ad eandem exactam legis obseruationem pertinere arbitrantur plerique illud Psalm. 93. 21. *Nunquid adhæret tibi Domine sedes iniquitatis, qui fingis laborem in præcepto*: hoc est, Nunquid commune aliquid habes cum throno, & imperio tyrannico, qui vis tua præcepta maximo cum labore, sollicitudine, diligentiaque seruari: quasi dicat: Minimè verò, neque enim institutum est, aut tyrannicū velle, vt præcepta tua exactissimè seruentur, & in eorum obseruatione labor aliquis suscipiatur. Scio Hebræos, & Græcos non legere: qui fingis, sed, qui fingit, in tertia persona, vt referatur ad thronum iniquitatis, & sit sensus: Nunquid adhæret tibi impiorum, & sceleratorum principum thronus fingens, hoc est, qui fingit laborem in præcepto: siquidem eiusmodi thronus impius, ac tyrannicus condit laboriosa, ardua que præcepta, vt occasionem habeat vexandi: & opprimendi subditos. Et

Psal. 93. 21.
Mandata
diuina à no-
bū exactissi-
mè impleri,
est agnoscimū

quidem

quidem cum Hebraicè, & Græcè pro illis verbis, qui singis, sit participium, *singens*, Tyrannila-
potest & ad thronum referri in tertia persona, ut Hebraei, & Græci referunt: po-
telt etiam ad Deum ipsum spectare in secunda persona, cum quo Propheta ipse
loquitur, quemadmodum retulit vulgatus interpres. Tunc vero duplex sensus est: *horiosas can-*
ficatur, vnus est: Nunquid adhæret tibi Domine sedes iniquitatis, hoc est, *duæ leges ad*
quid es Princeps aliquis iniustus, & tyrannus, qui singas laborem in præcepto, *opprimendos*
hoc est, qui præcepta imponas difficilia, & ardua, ut per eam occasionem subditos *subditos*
possis opprimere? quasi dicat: Minimè. Alter ille, quem iam superius tradidimus,
& ad rem præsentem facit: Nunquid credendus es habere sedem tyrannicam,
quod singas laborem in præcepto, hoc est, quod præcepta tua velis, cum labore, &
magna sollicitudine seruari? quasi dicat: Nequaquam, cum æquissimum sit, ut tua
omnia mandata à nobis exactissimè impleantur.

Secundus gradus est iam perfectior, ac præstantior, cum quis legem ipsam, qua
tenetur, cumulatius, & perfectius implet, quam illa præcipiat, maiori videlicet
conatu, & intensiori actu, aliisque maioribus pietatis, & obedientiæ argumentis
hæc nimirum sunt illa monilia, & ornamenta collisponæ, de quibus dicitur Can-
tic. i. *Collum tuum sicut monilia*: ea enim monilia Origenes in eum locum ad per-
fectionem obedientiæ referenda existimat. Tunc vero collum ornatur monili-
bus, cum in præceptorum, quibus se per obedientiam subiicit, obseruatione ad-
hibet ornamenta quædam, quæ ad ornatum tantum, & perfectionem obedi-
entiæ spectant, non ad ipsam obligationem legis.

Tertius denique gradus perfectissimus est, cum quis lege ipsa non tenetur, &
nihilominus eam perfectissimè obseruat, ac si ad illam seruandam teneretur; ad
quem gradum sanctissima Virgo conscendit; cum enim ut in superioribus con-
firmauimus, purificationis lege minimè teneretur, eam tamè cumulatissimè im-
pleuit, ac si lex illam, sicut & ceteras mulieres, cõprenderet. Atque ad eundem
gradum pertinet, cum quis facultate sibi per legem concessa, qualicet uti potuis-
set, ut tamen non vult maioris perfectionis causa, id quod præstitit Paulus Apo-
stolus: cum enim licet posset, ut reliqui concionatores, aliquid pro concionibus
elemosynæ causa reciperet: ea tamen facultate uti noluit, quoniam id magis glo-
riosum, & Apostolico concionatore dignum putauit, ut ipsemet testatur. i. ad
Cor. 9. *Quis inquit, militat suis stipendijs vnguam? Quis plantat vineam, & de fructu eius*
non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? Si nos vobis spiritalia semina-
uimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? Si alij potestatis vestrae participes sunt,
quare non potius nos? Sed non vsumus hac potestate: sed omnia sustinemus, ne quod offendicu-
lum demus euangelio Christi. Ne scitis inquam, qui in sacrificio operantur, qua de sacrificio sunt,
edunt: & qui altari deseruiunt, cum altari participant? Et Dominus ordinauit vs, qui Eua-
gelium annunciant, de Euangelio viuere. Ego autem nullo horum usus sum. Non autem scripsi
hæc ut res fiat in me: bonum est enim mihi magis mori, quam ut gloriam meam quis euacuet: quod
expendens diuus Chrylостomus: Non dixit, inquit, bonum est mihi magis mori, quam ut
legem meam quis soluat, sed, quam ut gloriam meam quis euacuet, ne quis diceret, quid non leto ani-
mo id faceret, idque gloriam appellat: tantum abest, ut conuocetur, quoniam & glo-
riatur, & mori vult potius, quam huiusmodi gloriam amittere. Deinde adiungit Paulus
non esse magnam gloriam seruari ipsam præceptum, sed aliquid supra præcep-
ptum facere: & euangelizans ait, inquit, non est mihi gloria: necessitas enim mihi incumbit
ea autem mihi est, si non euangelizauero. Qua est ergo merces mea? ut Euangelium prædi-
cans sine sumptu ponam Euangelium Christi. Nam cum Paulo impositum esset præ-
ceptum concionandi, ait gloriam suam non in eo positam esse; quod predicaret,
gloriam suam.

III.

Cant. i. ro.
Origenes.
Obedientia
ornamenta
quæ sunt

III.

Perfectissimus
gradus ser-
uandi legem

1. Cor. 9. 7.

Nihil pro
concionibus
elemosina
causa recipere
gloriam
appellat Paulus.
D. Chrylост.
Aliquid su-
pra præcep-
tum facere
gloriam suam.

Q q iij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cum ad id præcepto teneretur: sed in eo consistere, quod sine sumptu, & stipendio prædicaret, id quod ipsi minimè præceptum erat: *Quasi dicat, inquit Chryso-
stomus, non est mihi gloria prædicare, quoniam id mihi præceptum est: sed sine sumptu
Evangelium ponere, quæ est mea voluntatis officium.* Hæc est igitur prima ratio, cur
Virgo purificationis legem servauerit, quoniam pro sua sanctitate voluit eam le-
gem, etsi ea non teneretur, cumulatissimè implere.

V. Secunda ratio, cur Virgo purificationis legem servavit, depromitur ex eius hu-
militate: voluit quippe instar reliquarum feminarum per quadraginta dies se
domi continere, nec in templum ingredi, & facta ipso quodammodo ostendere
se legali illa purificatione indigere, qui est perfectissimus humilitatis gradus:

*Perfectissi-
mus humili-
tatis gradus
in quo consi-
stat.*

*Præstantissi-
mus humili-
tatis gradus
resplenduit
in Virgine.*

D. Bernard.

*Duplex hu-
militas.*

Philipp. 2. 7.

Matt. 23. 12.

V. I.

*D. Chryso-
stom.*

1. Cor. 13. 8.

Sunt enim qui se humiliant, suam quoque vilitatem, & abiectionem prædicant, sed ex
re ipsa, occasione, circumstantiis statim apparet id non verum in se esse, sed ex hu-
militate proficisci: verum illa est omnibus numeris, & partibus absoluta humi-
litas, cum quisita se gerit, ut alij opinionem de eius vilitate, & abiectione planè
concipiant, nec id, quod facit, existiment ex humilitate, & modestia, sed ex veri-
tate procedere. Id verò dupliciter contingit: vel est qui se ita humiliat, defe-
ctum illum habet, quem alij de ipso concipiunt, vel non habet quidem, sed habe-
re creditur, eaque opinatio oritur ex eo, quod qui se ita humiliat, facta ipso eius-
modi existimationem in generavit in aliorum mentibus, qui humilitatis gradus
est omnium præstantissimus, atque is in sanctissima Virgine resplenduit. Etenim
cum in conceptu, & partu Christi Angelos puritate vinceret, tamen per quadra-
ginta dies ab ingressu templi abstinuit, & instar reliquarum feminarum purifica-
tionis legem servavit, atque ita facta ipso perluavit cæteris se instar cæterarum
mulierum peperisse, atque adeo purificatione indigere: cum tamen nec lege ipsa
purificationis teneretur, nec purificatione opushaberet illa, quæ vel ipsam Ange-
licam puritatem in ipso etiam conceptu, & partu longè superabat. De duplici
hoc humilitatis genere loquitur D. Bernard. ferm. 42. in Cantic. Est, inquit, *humi-
litas, quam nobis veritas parit, & non habet calorem: & est humilitas, quam charitas format,
& inflamat: atque hæc quidem in affectu, illa in cognitione consistit. Etenim si si semetip-
sum intus ad lumen veritatis, & sine dissimulatione inspicias, ac sine palpatione diiudices, non
dubito, quin humiliteris: & tu in oculis tuis, factus visior tibi ex hac vera cognitione, quamvis
nec dum foras ad esse pariaris in oculis aliorum: quod si sicut veritatis splendore illuminatus, ita
affectus amore fuisses, voluisses proculdubio, quod in te est, eandem de te omnes tenerentiam,
quam ipse in apud te veritatem habere cognoscit. Nec est idem hominem de seipso altum sapere
veritatis lumine red argutum, & humilibus sponte consentire munere charitatis adiutum: id
quod confirmat exemplo Christi, qui hoc humilitatis gradu semetipsum humi-
liauit: etenim ut dicitur ad Phil. 2. semetipsum exinanivit formam serui, accipiens: ipse,
inquit Bern. se exinanivit, ipse se humiliavit non necessitate iudicij, sed charitate nostri: vo-
luntate enim humilis fuit, & non iudicio, qui talem se obtulit, qualem esse nesciuit: magis au-
tem placuit mihi minus reputari, qui se summum non agnorabat. Denique ait: Disce a me, quia
mitis sum, & humilis corde: corde, dixit cordis affectu, id est, voluntate: itaque nec essetatem ex-
clusit, qui voluntatem confessus est. Ne enim quomodo ego, vel tu invenimus nos in veritate di-
gnos ille de corde, & contemptu indignos omni extremitate, & inferioritate, dignos etiam supplicij,
dignos plæque, non iniquem ita ex ille, quæ tamen omnia expertus est, quia voluit tanquam hu-
mili corde, humiliter videlicet illa humilitate, quam cordis sua sit affectio, non quam extorsit dis-
cessio veritatis. Hæc Bernardus.*

Eandem humilitatem habuisse Paulum Apostolum docet D. Chryso-
stom. in

epist. ad Corinth. ad illa verba cap. 15. Non sicut autem omnium tanquam abortivo

visu

visus est & mihi, ego enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quonia
 ma persecutus sum Ecclesiam Dei. Vide, inquit Chrysostr. extenuandi verbis quam large sit visus:
 Visus est, inquit, mihi veluti abortiuus, minimo Apostolorum, & ipso nomine Apostoli indigno:
 neque his est contentus: ne enim verbis humilissimum videretur, causas etiam, & rationes ad-
 ducit, quod abortiuus quidem sit, quia Iesum postremus vidit, quod Apostoli nomine indignus,
 quia se Ecclesia persecutus. itaque vult Chrysostr. Paulum ad perfectissimum illum humili-
 tatis gradum ascendisse ex eo, quod conatus fuerit efficacibus rationibus persuade-
 re alius se minimum esse Apost. & Apostoli nomine indignum: idem que repetit in
 coment. super c. 1. epist. ad Galatas. Paulus, inquit, abortiuum se appellat, & omnium
 peccatorum primum, & minimus Apostolorum, & huius honore nimis indignus, atque haec
 dicebat, cum plus omnibus laborasset: quod quidem praecipuum est modestiae argumen-
 tum. Etenim cum is, qui sibi nullius bonae rei conscius est, submissum de se ipso lo-
 quitur, prudens est, non modestus: at qui post tot emeritas coronas talia loquitur,
 ille nouit, quid sit modestia. Atque haec sunt rationes praecipuae, quibus permota
 fuit Virgo sanctissima ad legem purificationis: qua minimè tenebatur, obseruanda.

Pauli facun-
 dia in se ex-
 tenuando.

Tertium testimonium ex illis verbis Psalmi 71. Descendet sicut pluuia in
 vellus, & sicut stillicidia stillantia super terram,

SECTIO VII.

Antequam ad huius loci expositionem, confirmationemque ex eo illibata
 integritatis sanctissimae Deiparae accedamus, praemittenda sunt nonnulla,
 quae ad vim probationis explicandam, & alia, quae postea dicturi sumus, intelli-
 genda non parum pertinent. Primum igitur est aduertendum in fine huius Psalmi
 haberi haec verba: *Complerae sunt*, seu, *defecerunt orationes David filij Iesse*: quae
 sane non ad titulum Psalmi sequentis, vt D. Ambros. Cassiodor. Mag. sentent. &
 alij in comment. super Psal. 72. existimarunt: referenda sunt, sed ad finem praee-
 dentis Psalmi hoc est, 71. quem habemus praemanibus, spectant: quemadmodum
 docet D. Hieron. Ex his vero minimè eliciendum est nullius Psalmi eorum, qui
 sequuntur, Dauidem auctorem esse, cum Psalmum 109. negari non possit fuisse
 à Dauide compositum: siquidem eum Dauidis nomine citauit Christus loquens
 cum Pharisaeis Matth. 22. *Nonne, inquit, Dauid in spiritu vocat Christum Dominum*
dicens: Dixit Dominus Domino meo: Sede à dextris meis: Non igitur idcirco hic
 Psalmus illis verbis concluditur, quod nullus Psalmus ex sequentibus Dauidem
 auctorem habeat: quare in eius clausula afferenda ratione laborant fere inter-
 pretes. Enim vero sunt, qui existimant propterea dici: *Complerae sunt orationes*
David: quoniam hic Psalmus fuit postremus eorum, quos Dauid composuit,
 tamen non sit vltimus ordine, nec enim omnes Psalmos eum nunc inter se or-
 dinem in libro Psalmorum seruare, quem primum tenuerunt, & quo fuerunt à
 Dauide compositi: sed cum sparsi essent, collectos fuisse, ac sine pristino ordi-
 ne distributos: itaque hunc Psalmum vltimum esse eorum, quos Dauid conscri-
 psit, & quasi testamento Salomoni filio reliquit: quam sententiam secutus est
 Caiet. & Geneb. eamque putat probabilem Titelm. Caeterum Euthym. &
 alij non faciunt hunc Psalmum postremum eorum, quos Dauid composuit: tunc
 vero verba illa: *Complerae sunt orationes David: varie interpretantur.* Nam Euthym.
 eum vult esse sensum, vt non dicantur completi Psalmi Dauidis, sed completae
 orationes, seu hymni Dauidis, id est, illi tantum Psalmi, quos ipsemet tanquam

Psal. 71. 20.

D. Hieron.

Matth. 22. 45.

Euertine
 Psal. 71. po-
 strimum eo-
 rum, quos
 Dauid com-
 posuit.

Caietanus
 Genebrard.
 Titelm.
 Euthymus.

